

วารสารดำรงวิชาการ ฉบับที่ 18/1 (มกราคม-มิถุนายน 2562) ประกอบด้วยบทความทางวิชาการด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะ มานุษยวิทยา ภาษาและวรรณคดี ดังนี้

ลำดับอายุของการตั้งถิ่นฐานทางโบราณคดีเขตเทือกเขาพนมดงรักฝั่งตะวันออก (The Settlement Chronology in the Eastern Region of Phnom Dongrek Range) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนโบราณบริเวณรอยต่อของที่ราบสูงโคราชกับที่ลุ่มโตนเลสาบเพื่อให้เห็นภาพของอายุสมัยการกระจายตัวของการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในพื้นที่ที่มีร่องรอยทางโบราณคดีมากที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้

การก่อเกิดแนวคิดการจำลองแบบพระธาตุพนม (The Origin of Phra That Phanom Replica Concept) กล่าวถึงการสร้างพระธาตุพนมองค์จำลองขึ้นด้วยแนวคิดเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์นำไปสู่การถ่ายรูปแบบออกไปพร้อมกับกระบวนการถ่ายเทของชาวลาวจากลุ่มน้ำโขงออกมาสู่พื้นที่อื่นๆ เช่น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

เจดีย์ทรงระฆังสกุลช่างกำแพงเพชร การผสมผสานรูปแบบสุโขทัย ล้านนาและอยุธยา (Bell-shaped Stupas of the Kamphaengphet School: An Amalgam of Sukhothai, Lanna and Ayutthaya Art Styles) สถาปัตยกรรมโบราณของเมืองกำแพงเพชรที่เป็นรอยต่อทางวัฒนธรรมของอาณาจักรทั้งสาม ได้แก่ สุโขทัย อยุธยาและล้านนา ทำให้เกิดรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองกำแพงเพชร

การประกอบสร้างภาพตัวตนของผู้หญิงอาข่าที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรม (Constructing the Self-image of Akha Women in Cross-cultural Marriages) เป็นการมองตรงข้ามจากด้านที่นักมานุษยวิทยาอื่นๆสนใจเฉพาะสตรีชาวอีสานที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรม โดยการเสนอลำดับเรื่องราวของผู้หญิงชาวอาข่าในภาคเหนือของไทยจากหมู่บ้านในหุบเขามาสู่การมีสามีชาวตะวันตกและการเดินทางจากถิ่นฐานเดิม ที่ทำให้พวกเธอต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเกือบทั้งหมดไป

เอกสารสมัยกรุงธนบุรีเรื่อง “พระราชโองการประกาศเทวารักษ์ให้กำจัดปิศาจ” (Thonburi Document Entitled “The Royal Command to City Guardian Spirits for Expelling Evils”) เป็นการวิเคราะห์หลักฐานเอกสารสมัยกรุงธนบุรีที่ว่าด้วยการประกาศโองการเทวดาซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลประวัติศาสตร์ในช่วงสมัยดังกล่าว ที่สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงต้องการฟื้นฟูบ้านเมืองขึ้นทั้งทางด้านกายภาพ ศาสนาและความเชื่อเรื่องเทวดาผู้ปกป้องรักษาพระราชอาณาจักร

นันทโพนันทสูตรคำหลวง: ความพิเศษ ความหมาย ความเชื่อแห่งคำเรียกชื่อพญานาค (Nanthopananthasutra Khamluang: Extraordinariness, Meanings and Beliefs of the ‘Great Naga’ Names) เป็นการวิเคราะห์ชื่อเรียกพญานาคจากรรณคดีสมัยอยุธยาตอนปลาย พระราชานิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ ว่าผู้ประพันธ์มีวิธีเลือกใช้ศัพท์ใดให้ซับซ้อนความยิ่งใหญ่ของพญานันโทพนันทนาคราชซึ่งต่อกรกับพระพุทธองค์

การสืบทอดและการดัดแปลงเรื่องพระอภัยมณีของสุนทรภู่เป็นบทละครราของกรมศิลปากร (The Continuation and the Adaptation of Sunthon Phu’s Phra Aphai Mani to Lakhon Ram Texts by the Fine Arts Department) วิเคราะห์กระบวนการของกรมศิลปากรเพื่อสร้างบทละครจากรรณคดีพระอภัยมณีของสุนทรภู่ให้เข้ากับการแสดงแบบประเพณีสมัยใหม่

และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ฉบับนี้กล่าวถึงหนังสือทางด้านโบราณคดี “The Pottery of Khok Charoen, Thailand: An Illustrated, Structured Catalogue of Prehistoric Ceramic Finds from the Site” by Helmut Loofs-Wissowa วิจารณ์โดย ดร. ธนิก เลิศชาญฤทธ์ จากภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

วารสารดำรงวิชาการจะเริ่มเข้าสู่รอบการประเมินคุณภาพของฐานข้อมูลวารสารวิชาการไทย (TCI) ภายในปี 2562 นี้ และเชื่อว่าวารสารจะยังคงระดับคุณภาพไว้ได้ดังเดิม โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะสนใจส่งบทความวิชาการเข้าร่วมพิจารณาตีพิมพ์กับทางวารสารอีกอย่างต่อเนื่อง

บรรณาธิการวิชาการ

วารสารดำรงวิชาการ